

در بر نامه هفتم توسعه، رشد ۸درصدی اقتصاد در نظر گرفته شده که ۲/۸ این رقم (۴۵درصد) به بهره‌وری اختصاص دارد، هدفگذاری که با توجه به سوابق پیشین تحقق آن با دست فرمان فعلی بعید به نظر می‌رسد و نیازمند تغییر رویکرد است. طبق شاخص رشد سالانه بهره‌وری کشور در ۵۰سال اخیر در حد ۰/۲در صد بوده که عملا به معنی نزدیک به صفر است. این در شرایطی است که بسیاری از کشورها از جمله کشورهای شرق آسیا به ارقام مهمی در این زمینه دست یافته‌اند، به عنوان مثال شاخص بهره‌وری تایوان در ۵۰سال گذشته ۴/۵ برابر ایران بوده است. ■ ■ ■

سالانه ۵۰میلیارد دلار اتلاف انرژی در کشور داریم که به روایتی معادل نصف بودجه کشور است. همچنین در سایه کم‌توجهی به بهره‌وری در مواد غذایی و محصولات کشاورزی هم سالانه ۱۵میلیارد دلار اتلاف منابع داریم. کارشناسان علت اصلی سهم کم‌بهره‌وری در اقتصاد را نبود انگیزه لازم برای بهره‌وری می‌دانند. در حال حاضر حدود ۸۰درصد اقتصاد کشور در دست دولت است که قاعدتا در چنین اقتصاد رانتي که منابع از جیب دولت تأمین می‌شود، انگیزه برای رعایت بهره‌وری وجود نخواهد داشت. اگرچه سازمان ملی بهره‌وری متولی برنامه‌ریزی و سازماندهی برای بهبود بهره‌وری در کشور است اما به صورت کلی به دلیل مشکلات ساختاری ناشی از دولتی بودن اقتصاد، شرایط برای رشد بهره‌وری مهیا نمی‌شود. بهره‌وری زمانی اتفاق می‌افتد که ساختار رقابت‌پذیر اقتصاد ملی رخ دهد و اقتصاد از حالت شبه دولتی‌ها خارج شود و به بخش خصوصی و تعاونی واگذار شود، بنابراین تازمانی که نتوانیم اقتصاد را از چنبره دولت و شبه‌دولتی‌ها خارج کنیم و محور را برپایه سیاست‌های اصل ۴۴مبتنی بر بخش خصوصی اداره کنیم، بهره‌وری اتفاق نمی‌افتد. در سیاست‌های کلی اصل ۴۴هم به صراحت به این مسئله اشاره شده اما در اجرای

سیاست‌های کلی اصل ۴۴قرار بود اندازه دولت کوچک‌تر شود و شرکت‌های دولتی واگذار شوند و انحصارها از بین برود و فضای رقابت شکل بگیرد. تمام این الزامات در جهت رشد بهره‌وری بود.

محمداصلاح اولیا، رئیس سازمان ملی بهره‌وری به تازگی در یک گفت‌وگو با اشاره به سهم بالای دولت در اقتصاد، یکی از مهم‌ترین دلایل سهم کم بهره‌وری را نبود انگیزه در شرکت‌های دولتی و شبه دولتی دانست و گفت: ۸۰درصد اقتصاد کشور در دست بخش‌های دولتی و نیمه‌دولتی یا شبه‌دولتی است. در این میان سهم دولت تنها ۱۵درصد است و سهم بخش شبه‌دولتی ۶۵درصد است. وی افزود: مدیران شرکت‌های شبهه دولتی از آنجا که در بیشتر مواقع بر اساس روابط انتخاب می‌شوند، به جای آنکه پاسخ‌گوی ذینفعان شرکت باشند، باید پاسخ‌گوی این روابط باشند. به همین خاطر بسیاری از آنها زیان‌ده هستند. اگرچه به لحاظ قانونی هیچ تکالیفی درباره این شرکت‌ها نداریم اما آنها را رها نکرده‌ایم و می‌خواهیم عاب آن را باز کنیم نه به لحاظ تکلیفی بلکه از باب همکاری و تعامل و نگاه اکوسیستمی که به صورت داوطلبانه در جنبش ارتقای بهره‌وری مشارکت کنند. در ساختار سازمان هم یک دایره مخصوص این شرکت‌ها ایجاد کرده‌ایم.

۴راهکار افزایش بهره‌وری

یکی از مهم‌ترین راهکارهای رشد بهره‌وری به افزایش سرمايه‌گذاری بازمی‌گردد. با توجه به نرخ منفی تشکیل سرمایه ثابت، در سال‌های گذشته کشور دچار استهلاك شده و افزایش ظرفیت تولیدی کشور نیاز به سرمایه‌گذاری جدی دارد. برخی کارشناسان عنوان می‌کنند به ۱۵۰تا ۲۰۰میلیارد دلار نیاز است تا این موتور رشد و توسعه دوباره به حرکت بیفتد.

دومین راهکار افزایش بهره‌وری به گواه کارشناسان، افزایش بهره‌وری نیروی انسانی است. در روایتی عامیانه افزایش بهره‌وری نیروی انسانی به ساعات کاری آنها نسبت داده می‌شود این در شرایطی است که ساعت کار کارمندان

ملاک مناسبی برای بهره‌وری نیست. موضوعی که رئیس سازمان ملی بهره‌وری نیز به آن تأکید دارد. تقاضای سفته‌بازانه و نبود اخبار منفی پیرامون نرخ دلار، فشار خرید در بازار سکه را کاهش داده است. کارشناسان داخلی نقش مؤثری ایفا کرده‌اند. چشم‌انداز کوتاه‌مدت بازار سکه

در شرایط فعلی، به نظر می‌رسد بازار سکه وارد فاز انتظار شده است. سرمایه‌گذاران خرد و بازیگران عمده در حال رصد هم‌زمان بازار جهانی طلا، سیاست‌های پولی داخلی و روند نرخ ارز هستند. مادمی که نرخ ارز در کانال فعلی باقی بماند و روند جهانی طلا تغییر چشمگیری نکند، نوسانات بازار سکه نیز در حدود ۲هزار و ۵۳۰ریال گزارش شد. نماد دیگری در فضای سیاسی با انتشار داده‌های جدید اقتصادی می‌تواند منجر به تغییر جهت معاملات و ورود دوباره هیجانات به بازار باشد.

جمع‌بندی

معاملات اولین روز هفته، بازار گواهی سکه در بورس کالا، با ثبات و دامنه‌نوسان محدود همراه بود. نبود نوسان چشمگیر و کاهش فعالیت‌های سفته‌بازانه، از ورود بازار به فاز تعامل حكايت دارد. در صورت تداوم ثبات در بازار ارز و کنترل انتظارات تورمی، چشم‌انداز کوتاه‌مدت بازار نیز متعادل پیش‌بینی می‌شود. برای سرمایه‌گذاران، این دوره می‌تواند فرصتی برای بازنگری در استراتژی‌ها و تحلیل روندهای میان‌مدت باشد. در عین حال، رصد مداوم متغیرهای کلان اقتصادی و اخبار بین‌المللی برای درک بهتر مسیر آینده بازار ضروری خواهد بود.

سهم بهره‌وری از رشد اقتصادی چگونه افزایش می‌یابد؟

هدفگذاری تشریفاتی بهره‌وری در اسناد بالادستی!

برای بهره‌وری در برنامه‌های توسعه‌ای کشور، سهم قابل توجهی اختصاص یافته اما تحقق آن نزدیک به صفر و به نوعی تشریفاتی بوده است

کارمندان را برآورد کنند، وجود ندارد و تا حدودی فنی‌تر و علمی‌تر است به این معنی که وقتی می‌گوییم نسبت ستاده به نهاده را باید دید چه میزان خروجی دارد. لذا اینکه صرفاً گفته شود یک کارمند چند ساعت کار می‌کند، ملاک بهره‌وری نیست. بنابراین به این رقم عامه‌پسند نپرداخته‌ایم. فرضاً کارمندی که دو ساعت کار مفید دارد، اثربخشی بیشتری از کارمندی دارد که ۸ساعت کار می‌کند ولی خروجی مشخصی ندارد.

معاون وزیر کار و رئیس سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور نیز در این باره گفت: اگر بخواهیم رشد اقتصادی ۸درصدی داشته باشیم، باید به شکلی جدی روی مهارت‌آموزی نیروی کار متمرکز شویم، چراکه توانمندی و مهارت نیروی انسانی، عامل کلیدی در افزایش ارزش آفرینی و در نهایت تولید ناخالص داخلی کشور است.

غلامحسین محمدی ادامه داد: در هر محیط کاری، چنانچه

نیروگاه خورشیدی خانگی

راهکار پایدار تأمین امنیت انرژی و رفاه خانواده‌ها

سیدجواد حسینی کیا، نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس، در گفت‌وگو با «جوان»، ضمن تأکید بر ضرورت تمرکززدایی در تولید برق

از اهمیت استفاده هم‌زمان خانوارها و واحدهای تولیدی از ظرفیت انرژی خورشیدی گفت

رقم می‌خورد. هم سقف سوله‌ها آماده نصب پنل است، هم در بسیاری از استان‌ها آفتاب به‌صورت دائمی داریم، ما در کشوری زندگی می‌کنیم که ظرفیت خورشیدی بسیار بالایی دارد. این مشارکت می‌تواند به تدریج وابستگی صنایع به برق بارانه‌ای دولتی را کم کند و از سوی دیگر، اگر مازاد تولید برق داشتند، وارد شبکه شود و سود اقتصادی هم برای‌شان داشته باشد.

او همچنین می‌افزاید: این مدل هم به کاهش فشار روی شبکه سراسری کمک می‌کند، هم موجب افزایش استقلال صنایع می‌شود. با توجه به قطعی‌های مقطعی و فشارهایی که گاه به منابع وارد می‌شود، تأمین بخشی از برق از محل انرژی خورشیدی می‌تواند پایداری تولید را افزایش دهد و هزینه‌های بلندمدت را کاهش دهد.

■ **امنیت، عدالت و تاب‌آوری با یک راهکار**
در ادامه، حسینی کیا به هم‌راستایی این سیاست با اهداف کلان کشور اشاره می‌کند: ما باید نگاه‌مان به انرژی را بازتعریف کنیم. در گذشته زیرساخت‌سازی فقط در نیروگاه‌های بزرگ معنا داشت اما امروز، با تکنولوژی‌های موجود، می‌توانیم کلید روشنایی را به دست خود مردم بدهیم. این یعنی هر خانه، هر کارخانه، یک پایگاه تولید انرژی و تاب‌آوری می‌شود. دیگر نگران قطعی برق یا خاموشی‌ها نیستیم. این امنیت واقعی است.

او اضافه کرد: از نگاه عدالت اجتماعی هم، تولید برق خورشیدی خانگی، راهی برای توسعه برابر است. روستاهای مرکزی، شهرهای جنوبی و مناطق کم‌برخوردار، بیشترین آفتاب را دارند. اگر به این خانوارها امکان نصب پنل داده شود، می‌توانند نه‌تنها برق مصرفی خود را تأمین کنند، بلکه مازاد آن را بفروشند و درآمد داشته باشند. این یعنی عدالت واقعی، یعنی مردم به‌اندازه بهره‌شان از خورشید، منتفع شوند.

■ **پدافند غیرعامل، از یک مفهوم نظامی تا یک راهبرد اقتصادی**

در بخشی دیگر از گفت‌وگو، حسینی کیا توسعه برق خورشیدی را شکل جدیدی از دفاع ملی دانست و گفت: وقتی هر خانه خود یک نیروگاه کوچک باشد، دشمنی که می‌خواهد سیستم برق کشور را مختل کند، دیگر با چند پروژه‌ای نمی‌تواند به نتیجه برسد. یعنی هر خانه، هر کارخانه، هر واحد صنعتی، خودش بخشی از برق مورد نیازش را از خورشید تأمین کند. این کار هم به شبکه کمک می‌کند، هم در زمان بحران استمرار خدمات را ممکن می‌سازد، و هم می‌تواند به منبع درآمدی پایدار برای مردم و واحدها تبدیل شود.

نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن در ادامه با اشاره به ظرفیت بالای صنایع کشور برای ورود به این مدل اظهار می‌کند: ما هزاران واحد صنعتی کوچک و بزرگ داریم که می‌توانند در همین الگو وارد شوند. اگر بتوانیم به آنها کمک کنیم تا بخشی از مصرف خود را از طریق نیروگاه‌های خورشیدی کوچک تأمین کنند، تحول بزرگی

خانگی و صنعتی، موجب کاهش فشار بر شبکه سراسری و افزایش تاب‌آوری کشور در برابر تهدیدات سایبری و نظامی می‌شود. از سوی دیگر، فروش مازاد تولید برق به شبکه، می‌تواند منبع درآمدی پایدار برای خانوارها و واحدهای تولیدی باشد و به تأمین مستمر انرژی آنها در شرایط بحرانی نیز کمک کند.

■ صنعت در مدار خورشید

در همین زمینه، سیدجواد حسینی کیا، نایب رئیس اول کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با «جوان»، با اشاره به تهدیدات اخیر می‌گوید: زمانی که کشور مورد حمله قرار بگیرد، اگر زیرساخت‌ها متمرکز باشد، آسیب‌پذیری نیز بیشتر است. یک نیروگاه بزرگ وقتی هدف قرار بگیرد، کل منطقه خاموش می‌شود. اما اگر برق از چندین نقطه کوچک تأمین شود، نه‌تنها قدرت مانور دشمن کم می‌شود، بلکه امکان استمرار خدمات برای مردم بیشتر می‌شود. این دقیقاً نقطه تلاقی امنیت ملی با مدیریت هوشمند انرژی است.

وی ادامه می‌دهد: بهتر است توسعه انرژی تجدیدپذیر، به‌جای آن‌که صرفاً پروژه‌های حاکمیتی تلقی شود، به پروژه‌ای تبدیل شود که برای تولید برق، خانه، کارخانه، هر واحد صنعتی، خودش بخشی از برق مورد نیازش را از خورشید تأمین کند. این کار هم به شبکه کمک می‌کند، هم در زمان بحران استمرار خدمات را ممکن می‌سازد، و هم می‌تواند به منبع درآمدی پایدار برای مردم و واحدها تبدیل شود.

نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن در ادامه با اشاره به ظرفیت بالای صنایع کشور برای ورود به این مدل اظهار می‌کند: ما هزاران واحد صنعتی کوچک و بزرگ داریم که می‌توانند در همین الگو وارد شوند. اگر بتوانیم به آنها کمک کنیم تا بخشی از مصرف خود را از طریق نیروگاه‌های خورشیدی کوچک تأمین کنند، تحول بزرگی